

DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

TILLIGE ORGAN FOR
DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENING

INDHOLD

	Side
Afhandlinger, artikler m.m.:	
AGGER-NIELSEN, STIG: Leasing — en mulig finansieringsmåde	79
LÖHR, ERIKA: Robinia: Stammens stjernevækst	94
JENSEN, AXEL MARTIN: Om forskning af 17-1800 tallets danske landboreformer	96
Kronik:	
Danske Forstkandidaters Forenings udlandsrundspørge 1967	98
Litteratur:	
NÖMMIK, H.: Use of micro-plot technique for studying gaseous loss of ammonia from added nitrogen materials under field conditions	102
RYPÁČEK, VLADIMIR: Biologie holzzerstörender Pilze	104

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

udkommer årlig med
ca. 30 ark og udsendes
i 12 hæfter ca. den 25.
i hver måned.

Forfatterhonoraret er
4,16 kr. pr. ark. Af artik-
ler over 8 sider leveres
gratis 50 særtryk, når der
samtidig med indleve-
ringen af manuskriptet
fremsættes ønske derom.
Eftertryk af tidsskriftets
artikler uden redaktio-
nens samtykke er ikke
tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Kammerherre, hofjægermester *S. Timm*, Jyderup (formand).
Professor, dr. *H. A. Henriksen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-
vej 23, København V.

Professor, *Niels K. Hermansen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-
vej 23, København V.

Kontorchef *N. P. Tulstrup*, Vester Voldgade 86³, København V.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Vester Voldgade 86³ Kbh. V., (01) 122166*, Postgiro 1964.
Tryk: Nielsen og Lydiche (M. Simmelkiær), København V.

MORTALIN

HASLEV . Tlf. 10 66 (03 695)

ODENSE . Tlf. 12 8013 (09)

Felsted 8 54 63	Brørup 8 13 95	Snebjerg 16 10 42	Hammerum 11 65 51
Hadsten 213	Helstrup 112	Hjørring 20 61	Nykøbing M 2 02 15

Øster Kippinge
185

NYT!

Crimidin-majs
mod
mosegrise

PALUDANS PLANTESKOLE ^{A/s}

KLARSKOV

*Skovplanter Hæk- og Hegnsplanter
Prikleplanter*

Alle godkendte Planter er underkastet Herkomstkontrollen

Forlang Prisliste

Telf. Klarskov 9

S/48

Beskyt nåletræet **NU** med **TIMOLAN** mod insektangreb...

Skal opskovet nåletræ henligge ubar-
ket i skoven i en længere periode, før
det skal til savværket, udgør træet om
foråret en ideel stærk tilløkkelse for
mange skadelige insekter (f. eks. stri-
bet vedborer (*Xyloterus lineatus*), alm.
værftbille (*Hylecoetus dermestoides*),
alm. granbarkbuk (*Tetropium casta-
neum*) og træhvepse (*Sirex*-arter).
Ved larvernes ernæringsgnav dannes
i de yderste 10 cm af træstammen et
gangsystem, som er ødelæggende for
træet som salgsvare. Træhvepsenes
gange kan gå endnu dybere ind.
Dette kan forhindres ved en forebyg-
gende sprøjtning med **Timolan**.

Timolan er en koncentreret olieemul-
sion, der kan blandes såvel med vand
som med olie.

Timolan indeholder Lindan, D.D.T. og
Korlan samt sprede- og klæbemidler.
Tilsætningen af Korlan — en organisk
fosforforbindelse med gasvirkning —
forstærker præparatets effekt ved be-
handling efter påbegyndt insekt-
angreb.

Timolan dræber insekterne umiddel-
bart ved kontakt eller holder dem på
afstand.

Præparatet er let at arbejde med, det
bundfalder ikke i sprøjten og lugter
ikke.

Timolan er ufarligt for mennesker og
pattedyr, når det anvendes rigtigt.

Timolan har i flere år været brugt i
Sverige, og mange forsøg har bevist,
at præparatet er det bedst egnede til
formålet, idet det både giver en øje-
blikseffekt og en langtidseffekt.

Behandlingstidspunkt:

Forebyggende behandling giver det bedste resultat, hvilket vil sige, at sprøjtningen skal udføres inden insekternes sværmning. Tidspunktet for sværmningen kan variere for de forskellige insekter, men begynder medio april, i varme forår allerede først i april.

Ved behandling efter påbegyndt insektangreb giver sprøjtningen effekt ved væskens indtrængen i insekternes gangsystem, hvor larverne dræbes af kemikaliet's gasvirkning. (Kolan).

Ved behandling efter sværmningen opnår man bedst effekt, dersom kemikaliet udsprøjtes i dieselolie. Forsøg har dog vist, at en behandling med Timolan udsprøjtet i vand een til to uger efter æglægning, har reduceret skadernes omfang meget væsentligt.

Dosering:

Før æglægning	2-3 % TIMOLAN i vand
Under og efter æglægning	2-3 % TIMOLAN i olie

Forbrug af kemikalier:

På sammenslæbte tømmerpartier på skovveje: 200-250 liter vand iblandet 4-6 liter TIMOLAN pr. 100 m³. Ved al behandling skal sprøjtningen være så rigelig, at væsken drypper fra stammerne.

SPRØJTESELSKABET AF 1948 A/S
3490 KVISTGÅRD . DANMARK . TELEFON (03) 23 92 92

LEASING - EN MULIG FINANSIERINGSMÅDE

Af amanuensis STIG AGGER-NIELSEN,
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles skovbrugsafdeling

Hvad er leasing?

Leasing er en form for finansiering, der i de senere år har fået stor succes i såvel U.S.A. som mange vesteuropæiske lande. Ideen stammer fra Amerika, hvor den især har været praktiseret siden 2. verdenskrig. Direkte oversat betyder leasing leje, og leasing indebærer da også, at brugere af maskiner eller andre former for produktionsmidler lejer de pågældende genstande hos et leasingselskab frem for selv at købe dem. Den grundlæggende tankegang bag leasing er den simple, at det ikke er ejendomsretten, men brugsretten til produktionsmidlerne, der er basis for fortjenesten.

Det kan se kunstigt ud, at man i stedet for ordet leje anvender det engelske ord leasing, men det har sin forklaring. I almindelighed skelnes ikke så nøje mellem en ren lejekontrakt, en lejekontrakt med forkøbsret og en afbetalingskontrakt. Da det kun er i det første tilfælde, den samlede leje af skattevæsenet anerkendes som en driftsudgift, og da den rent skattetekniske side af sagen spiller en stor rolle ved leasing, har man for at pointere lejeformens særlige karakter valgt at benytte det engelske ord frem for det danske. Her er man forøvrigt på linie med andre vesteuropæiske lande som for eksempel Tyskland og Frankrig, der også har beholdt den engelske betegnelse.

Årsagen til finansieringsformens nærmest eksplosive fremgang indenfor de vestlige industrilandes interesseområde må ses på baggrund af de senere års store tekniske fremskridt, som sammen med arbejdskraftmangel og stigende lønomkostninger har tvunget virksomhederne til at ændre investe-

ringspolitik. For at overleve må den driftige virksomhed løbende tilpasse produktionsmidlerne til den nye tekniske standard. Den gennemsnitlige økonomiske levetid for maskinanlæg og lignende nedsættes derved ganske betragteligt, med heraf følgende forøgede kapitalbehov til nyinvesteringer. Da de traditionelle finansieringsmåder har vist sig utilstrækkelige til at dække dette behov for relativ kortvarig risikovillig kapital, er ideen opstået med at stifte specielle selskaber til at varetage finansieringen af den forøgede investeringsaktivitet.

Operating leasing.

Rent teoretisk skelner man mellem to former for leasing, nemlig det amerikanerne kalder financial leasing og operating leasing. I praksis er grænsen mellem de to lejeformer ikke skarp, men det er typisk for den operationelle leasing, at brugeren i stedet for at købe et driftsanlæg lejer det af producenten. Det er desuden karakteristisk, at låneren ikke er forpligtet til at leje maskinerne over en længere periode, og at lejekontrakten kan opsiges med kort varsel. Det aftales som regel også, at vedligeholdelse, reparation og forsikring af de lejede genstande overlades udlejerens, da den operationelle leasing ofte benyttes, hvor der er tale om komplicerede anlæg, der kræver en speciel service.

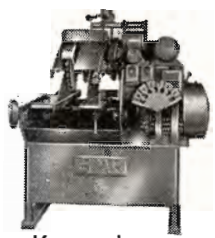
Operating leasing er iøvrigt af ret gammel dato, idet den stammer fra 1877, hvor Bell-Telephon Company besluttede, at telefoner ikke kunne købes, men kun lejes. Senere er ideen taget op af andre firmaer og praktiseres især inden for kontor- og datamaskinbranchen samt bilbranchen, men stadig flere selskaber går ind for tanken.

Det fundamentale ved operating leasing er, at den tillader låneren at bruge et anlæg uden at påtage sig de mange risici og byrder, som følger med et ejerforhold. Ganske vist må man betale noget for at slippe for ejerrisikoen. Den månedlige leje bliver derved relativ høj, men særlig i situationer, hvor anlæggets bruger føler sig meget usikker over for et

P. BORK INDUSTRI A/S

OREHOVED

Kantværk

Slibeautomater
Opklodsav

Kantværker

Kløvsav

Hydraulisk splitsav
Spånsugeanlæg
Flislugger
Fremtræk
Pendulafkorter
Rundsavaksler
Masseartikler
Dobbeltafkortersave
Transportruller
Transportanlæg
Rulleborde

SAVVÆRKSMASKINER

BÜLOW MØLLER Maskinfabrik, Roskilde

Telf. (03) 351898

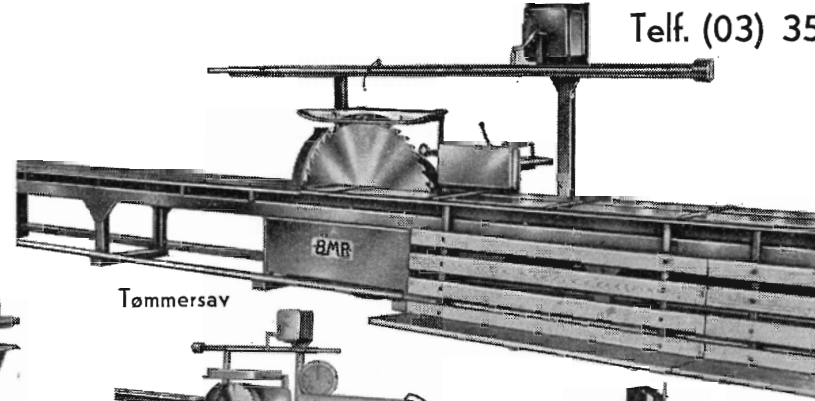
Barkskræller

Barkskræller

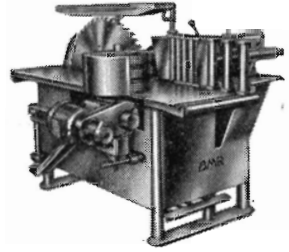
Lan m. skala

Kraner

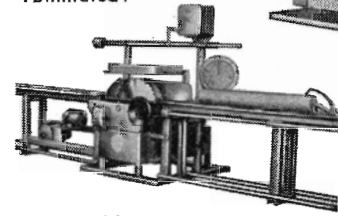
Taljer

Tømmersav

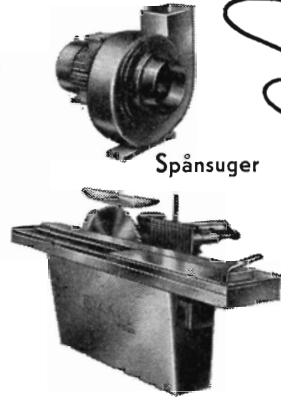
Valsekløvsav

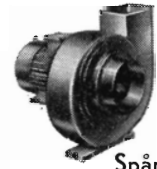
2-klinget tømmersav

Afkortersav

Split-opklodssav m. rullebord

Spånsuger

driftsmiddels økonomiske levetid, er operating leasing en værdifuld forsikring.

Financial leasing.

Af større kreditmæssig interesse er nok den finansielle leasing. Til forskel fra operating leasing indskydes der mellem producenten og brugeren af et driftsmiddel et finansieringsinstitut, leasingselskabet, der køber anlægget af producenten og lejer det ud til brugeren, se fig. 1.

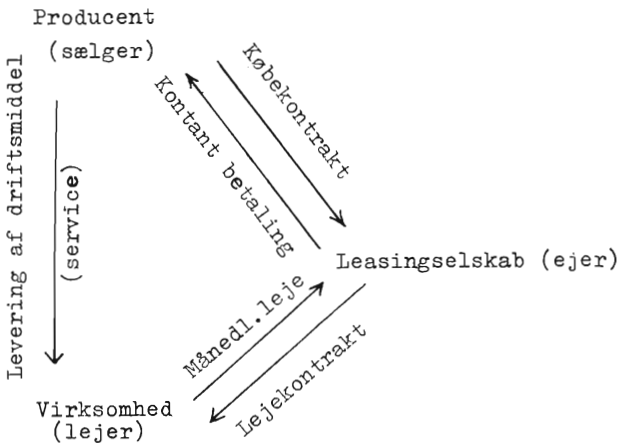

Fig. 1

Den finansielle leasing må ses som en alternativ mulighed til de bestående finansieringsformer. Ganske vist er nogle leasingselskaber oprettet alene for leasing af bestemte produkter, men de fleste er uafhængige finansieringsinstitutioner, der står neutralt over for såvel sælger som kontrahent. Lejeren har i princippet fri adgang til at vælge såvel anlæg som leverandør. Dog må man være forberedt på, at leasingselskaberne kun vil anerkende leverandører, der kan tilbyde maskiner af en vis kvalitet med en fornuftig garanti og en ordentlig service.

Den potentielle låner fører selv alle forhandlinger med sælgeren om den tekniske side af sagen såsom driftsanlæggets art og kapacitet, leveringstidspunkt, garantier, ser-

vice o.s.v. Først når man kommer så vidt, at købekontrakten skal udfærdiges, træder leasingselskabet ind i forhandlingerne.

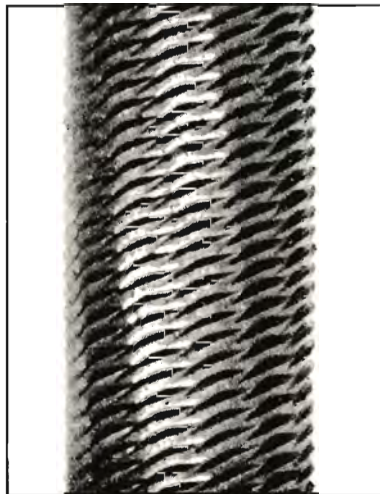
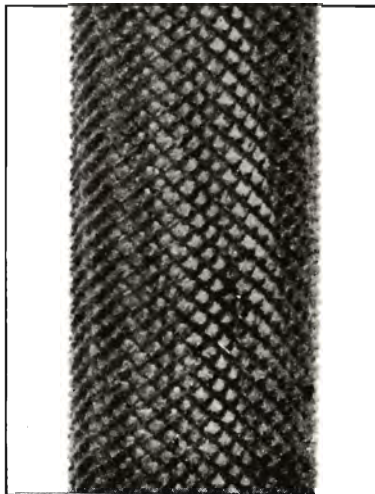
Såfremt leasingselskabet kan godkende virksomhedens finansielle stilling samt acceptere de opstillede kalkuler for driftsmidlets indtjeningsmuligheder, afslutter selskabet handelen og køber maskinen mod kontant betaling. Anlægget lejes derefter ud til brugeren, der for brugsretten betaler en på forhånd fastsat leje i en nærmere bestemt periode, i hvilken kontrakten ikke kan opsiges.

Leasingaftalen løber sædvanligvis over 3 til 5 år alt afhængig af anlæggets art, men både længere og kortere perioder kan aftales. Ved fastsættelse af aftaletidens længde tages hensyn til to forhold, som kan være tildels modstridende. For det første søger man ud fra rent interne driftsøkonomiske kriterier at afpasse periodelængden til det lejedes økonomiske levetid, men samtidig skal løbetiden af hensyn til leasingformens fordelagtighed være kortere end den af skattemyndighederne tilladte afskrivningsperiode. Det sidste forhold skyldes, at lejen skatteteknisk er en driftsudgift og altså fuldt fradragsberettiget. Skattemæssigt vil det derfor være fordelagtigt for virksomheden med et leasingarrangement, når leasingaftalens minimumsperiode er kortere end virksomhedens almindelige tilladte afskrivningsperiode.

Lejen kalkuleres normalt ud fra produktionsmidlets reelle indkøbspris forstået på den måde, at hvis leasingselskabet ved købet opnår kontranrabatter eller lignende, kommer disse rabatter lejeren til gode. Den månedlige betaling kan enten være konstant eller faldende gennem perioden. Sidstnævnte form er motiveret ud fra den betragtning, at lejen skal stå i forhold til anlæggets indtjeningsmulighed, der oftest er højest i de første år, men man kan også anskue sagen ud fra den synsvinkel, at leasingselskabets risiko formindskes, når lejen er degressiv.

I modsætning til operating leasing dækker lejen kun

ØBERG's kædesavfile

Dobbelthugget fil anvendes ved normal slid af kæden. Man kan skærpe savtænderne uden at fastspænde savkæden. Dette er den almindeligste måde. Dobbl. hugning giver korte filespåner - jævn gang. Den »tager fint«.

3/16" - 7/32" - 1/4" findes i 3-pakning, i både dobbelthugget og enkelt-hugget.

Enkelthugget fil anvendes, når kæden slides unormalt hårdt, så meget materiale i så fald må files bort. Enkelthugning »tager hårdere«. Har ikke så jævn en gang som dobbelthugget fil. Derfor må man spænde savkæden fast.

Agent: Harald V. Lassen, Trekronergade 30, Kbhvn.-Valby

A/S KOLDS SAVVÆRK

KERTEMINDE

Tlf. (09) 32 15 15

Siden 1888 køber til kævler i bøg, ask og eg

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S

ODENSE TELEFON (09) 12 22 22

AFFALDSKURVE for Skove og Lysthaver

Udført i Samraad med Turistforeningen

Patent anmeldt

TELF. ÆGIR 103

EMIL DEDERDING

Glasvej 10

København NV.

Forlang prospekt

SKOVPLANTER — alle Arter —

— alle Arter —

HAVEPLANTER

★ Vi sender Dem gerne Prisliste og Tilbud

HULKÆRHHUS PLANTESKOLE

TELEFON: ANS 25 OG 38

RØDKÆRSBRO STATION

Alle kulturer er underkastet danske Planteskolers Sundhedskontrol og Herkomstkontrollen.

amortisering og forrentning af leasingobjektet samt en risiko- og administrationspræmie. Udgifter til assurance og service påhviler brugeren, der er forpligtet til at holde det lejede i god og brugbar stand, hvoraf følger, at hele den driftstekniske risiko for anlægget påhviler lejerens. De garantier, leasingselskabet får som køber, går videre til brugeren, men derudover yder ejeren ingen service. Hvis der er tale om en fast installation, kommer yderligere udgifter i forbindelse med montering og demontering af anlægget.

Når leasingperioden er udløbet, kan kunden enten opsig lejedaftalen, leje en ny maskine for 3-5 år eller fortsætte det gamle lejemål. Vælges det sidste, lejes anlægget kun for et år ad gangen, og den månedlige leje bliver da en nærmest symbolsk betaling, idet den nedsættes til 1/10 af den hidtidige. Det lejede driftsanlæg kan på intet tidspunkt købes. Var det nemlig tilfældet, ville man kunne komme i konflikt med såvel afbetalingsloven som skattelovene.

Der kræves ingen sikkerhedsstillelse ved indgåelse af en leasingoverenskomst. Herved adskiller den finansielle leasing sig fra de fleste gængse former for finansiering, f.eks. kreditforeningslån eller almindelige banklån, hvor der må stilles særlig sikkerhed for långiverens fordring. Konsekvensen af de finansielle leasingselskabers udlånspolitik bliver, at de kommer til at bære en del af den investeringsrisiko, der er forbundet med anskaffelsen af et nyt driftsmiddel, og det i et omfang, der svarer til, at brugeren misligholder kontrakten, og anlæggets realiseringsværdi ikke dækker tabet. Helt uden betaling påtager leasingselskaberne sig dog ikke denne byrde, idet der i den månedlige leje som før nævnt er indkalkuleret en vis risikopræmie.

Den finansielle leasing er langt yngre end den operationelle leasing. United States Leasing Company i San Francisco, der blev grundlagt i 1952, anses for at være verdens første og formentlig nu største finansielle leasingselskab. Herhjemme har denne finansieringsform kun eksisteret et år, idet de første selskaber begyndte deres virksomhed i

efteråret 1966. Bag denne nye erhvervsform, der er meget kapitalkrævende, og som fordrer stor indsigt i erhvervslivet, står karakteristisk nok to af hovedbankerne og en del store erhvervsvirksomheder.

Medens motivet for at benytte operating leasing er erhvervelse af brugsretten til et produktionsmiddel uden at løbe en ejerrisiko, kan man sige, at det primære med anvendelse af financial leasing ligger i ønsket om at erhverve et produktionsmiddel uden nogen form for kontant udbetaling. Det finansielle sigte er således her kommet i forgrunden, medens risikomomentet ikke gør sig så stærkt gældende. Forældelsesrisikoen, der udgør størsteparten af ejerrisikoen, bæres nemlig ved den finansielle leasing i hovedsagen af brugeren. Forskellen mellem at eje eller leje et anlæg består derfor nærmest i, at lejeren ikke har mulighed for at pantsætte eller sælge det benyttede produktionsmiddel.

Fordele og ulemper ved finansiel leasing.

For en virksomhed, der som lejer ønsker at indgå en leasingkontrakt, indebærer denne såvel som enhver anden form for finansiering både fordele og ulemper. Den efterfølgende analyse af dette forhold er i nogen grad præget af leasingselskabernes anvendelse af moderne reklameteknik. I de brochurer, der udsendes i bestræbelserne for at gøre opmærksom på den nye finansieringsform, bruges korte sætninger og mange slagord, der i realiteten kun indeholder halve sandheder. Diskussionen må dog ikke opfattes som værende et angreb på eller en kritik af selve leasingtanken, men skal ses som et forsøg på at sætte tingene på plads og give dem det rette perspektiv.

Det fremhæves ofte som en fordel ved leasingformen, at virksomheden bliver fri for at binde driftskapital i det lejede, hvilket giver mulighed for at få frigjort kapital til andre og underforstået mere produktive formål. Der er ikke noget forkert i denne anskuelse, men forholdet er ikke specifikt for leasing, idet samme fordel kan opnås ved andre

former for finansiering. Det anføres desuden, at der frigøres mere driftskapital ved at anvende leasing frem for andre finansieringsmåder, men det må der vist sættes et spørgsmålstegn ved. Leasingselskaberne benytter nemlig samme fremgangsmåde ved bedømmelse af en virksomheds kreditværdighed som andre låneinstitutioner. Muligvis gives det nye anlægs fremtidige indtjeningsmuligheder større vægt end ved en traditionel økonomisk vurdering, men det må dog være brugerens mulighed for at tilbagebetale det lånte, der er det altafgørende moment i sagen. Det er derfor tvivlsomt, om der reelt bliver frigjort mere kapital ved at benytte lejeformen fremfor de sædvanlige finansieringskilder.

Rent regnskabsmæssigt vil en virksomheds statusopgørelse fremtræde bedre, når et driftsanlæg erhverves gennem leasing fremfor ved køb, idet status ikke berøres af en lejeaftale. Det hævdes derfor, at leasing indebærer den fordel ikke at øve indflydelse på virksomhedens øvrige kreditmuligheder, men det kan kun være en formel betragtning. Den kontraktmæssige månedlige ydelse, en lejer har forpligtet sig til at udrede, må nødvendigvis fremdrages, når andre skal vurdere virksomhedens kreditværdighed. Både rentabilitet og likviditet belastes vedvarende over en vis periode, og et leasingarrangement afviger derfor ikke principielt fra andre former for lånoptagning.

Over for banklån, kredit- og hypotekforeningslån samt køb på afbetaling har leasing derimod uden tvivl den fordel, at anskaffelsen kan finansieres 100 % ved fremmed kapital. Imidlertid er denne fordel ikke nogen udslagsgivende egenart for leasing, idet visse andre usikrede låneformer giver lignende muligheder. Men selv i de tilfælde, hvor det anskaffede driftsmiddel ikke kan belånes fuldt ud, behøver låneren ikke altid at udfylde hullet mellem belåningsgrænsen og 100 % med egenkapital. Der kan optages lån i andre objekter, f.eks. bygninger, til at finansiere med.

Det må i modsætning til det øvrige anførte uforbeholdent erkendes, at leasing er en yderst smidig låneform, der kan

skræddersys til lejerens behov. Det er afgjort en fordel, at der kan finansieres efter formål, hvilket vil sige, at værdien af investeringen og den ydede kredit er nøje afstemt efter hinanden. En lignende overensstemmelse ved optagelse af kredit er kun i meget specielle tilfælde mulig at påvise. Ved leasing er det muligt at låne det nødvendige beløb til finansiering af en bestemt genstand på nøjagtig det tidspunkt, det ønskes. Ved konventionel finansiering kan det derimod godt tænkes, at kreditten, der optages til betaling af driftsanlægget, f.eks. ved belåning af en ejendom, kan blive for stor i forhold til den pengemængde, der er brug for. Det er også tænkeligt, at den overskydende kapital må deponeres til en anden god gang og kun kan anbringes til en rente, der ligger under den, der skal betales for lånet. Disse problemer kendes ikke ved leasing.

Det skal også fremhæves, at leasing ikke kræver nogen form for sikkerhedsstillelse såsom pant, kaution eller lignende. Man må blot ikke tro, denne fordel opnås gratis. Hvor meget der betales i risikopræmie er ikke nemt at afgøre, da den månedlige leje meget vanskeligt lader sig spalte i sine bestanddele.

Muligvis ligger der et incitament i lejeformen til hele tiden at disponere over et moderne omkostningsnedsættende maskineri. Et leasingarrangement gør det lettere at foretage en hyppig likviditetskrævende udskiftning af produktionsanlægget i takt med udviklingen. Dette indebærer tillige, at forretningsrisikoen begrænses, idet faren for anlæggets forældelse nedsættes, når muligheden for relativ hurtig fornyelse er til stede. På den anden side er brugeren ikke tvunget til at skille sig af med det lejede efter minimumsperiodens udløb. Viser en driftsøkonomisk analyse, at anlægget stadig er konkurrencedygtigt, kan lejemålet blot forlænges. Fornyelsen sker for et år ad gangen og indebærer den store fordel, at den månedlige leje nedsættes til 1/10 af den hidtidige.

Jo mere almindelig lejeformen bliver, desto større mulig-

heder er der for, at leasing kan indebære prismæssige fordele, som er værd at regne med. Leasingselskaberne vil i kraft af deres magtstilling som storkunde hos leverandørerne foruden kontantrabatter sikkert også kunne opnå andre rabatter, der kan komme brugerne til gode, og som andre kan få svært ved at konkurrere med. Lejeformen er endnu så ny herhjemme, at der ikke kan anføres noget konkret om dette forhold, men erfaringerne fra udlandet viser, at rabatbeløbene kan blive af en anselig størrelsesorden.

De skattemæssige fordele for låneren er en af de ting, der slås meget på fra leasingselskabernes side. Lejen er en driftsomkostning, og anlægget betales derfor med ubeskattede midler i stedet for med beskattet fortjeneste. Hvor stor gevinsten bliver, afhænger imidlertid stærkt af skatteprocenten og afskrivningsreglerne. Det sidste forhold tages der som før nævnt et vist hensyn til, idet kontraktens løbetid i regelen er kortere end den skattemæssige afskrivningsperiode. Det er imidlertid ikke altid en fordel, at løbetiden er så kort. Der kan nemlig opstå visse likviditetsmæssige vanskeligheder, når virksomheden skal afvikle lånet hurtigere, end der kan tilbageholdes likvide midler gennem driftsøkonomiske afskrivninger. Dette, sammenholdt med at renten, der betales for et leasingarrangement, er større end renten af mere traditionelle lån, medfører, at hvis leasing skal være andre finansieringsformer overlegen, må de skattemæssige fordele ved at kunne udgiftsføre lejen være ret meget større end de fordele, der kan opnås ved selv at eje et produktionsmiddel, finansieret på mere konventionel vis.

Det nævnes desuden som en væsentlig fordel, at man kan kalkulere lettere og sikrere og får en enklere regnskabsføring, hvis man anvender leasing. Argumentet er, at prisen for udnyttelse af driftsanlægget allerede fra starten er kendt. Dertil kan indvendes, at det kun er en del af udgifterne, der ligger fast, nemlig forrentning og afskrivning og det kun, såfremt man ikke ønsker at udnytte anlægget ud over minimumsperioden. Problemerne med alle de øvrige omkostnin-

ger er de samme, uanset om man ejer eller lejer driftsmidlet. Beslutnings- og følelsesmæssigt er det måske nok en fordel at vide, at anlægget skal være afskrevet om f.eks. 5 år, men rent driftsøkonomisk er det lige svært at kalkulere, om den ene eller anden driftsform anvendes. Anlæggets økonomiske levealder lader sig i ingen af tilfældene fastsætte eksakt.

At regnskabsføringen skulle forenkles afgørende, kan vel kun tænkes i ganske specielle tilfælde, og det kan ikke være et argument, der vejer tungt i denne problemstilling.

Foran er anført, at leasingselskaberne bærer en del af risikoen, der er forbundet med at investere i et nyt driftsmiddel. Det er selvfølgelig altid en fordel at være flere om at bære en byrde, men i dette tilfælde kan brugeren ikke siges at have nogen glæde af risikospredningen. Skulle den situation nemlig virkelig opstå, at leasingselskabet kom til at lide tab, kan det kun tænkes at være under sådanne forhold, hvor lejeren ikke kan klare sine forpligtelser med heraf følgende konsekvens, at virksomheden må ophøre.

Af ulemper forbundet med anvendelse af leasing fremhæves ofte de store omkostninger, der må betales for benyttelse af denne finansieringsmåde. Om den effektive rente er så meget større end ved lån af tilsvarende art er nu nok tvivlsomt. Der vil altid være en vis relation mellem sikkerhed og rente. Rentens størrelse i sig selv er iøvrigt ikke bedømmelsesgrundlag nok for, hvilken finansieringsform der skal vælges. Man må også se på, hvad der betales for. Det er jo meget muligt, at »forsikringspræmiens« størrelse står i et yderst gunstigt forhold til de fordele, der opnås.

En hvilken som helst finansiering med fremmedkapital medfører en kontraktlig forpligtelse for virksomheden til at udrede en fast udbetaling med visse mellemrum i et nærmere aftalt antal år. Denne forpligtelse forøger egenkapitalens konjunkturfølsomhed, da betalingen skal falde, uanset om foretagendet giver overskud eller ej. Leasing har den ulempe, at lånetiden er kort og renten høj. Herved bliver de periodiske udbetalinger relativt store i forhold til gældens

Automatisk opskæring

af 2,6 meter kævler

til gulvtræ

AS JUNCKERS SAVVÆRK

ROULET

*vejrabatplove
og vejhøvle*

*De bedste redskaber
til vedligeholdelse af skovvejene*

Forlang prospekt og reference:

ROULET A/s HEM PR. SKIVE
TELEFON HEM 28 (0751)

I/S Grindsted Imprægneringsanstalt

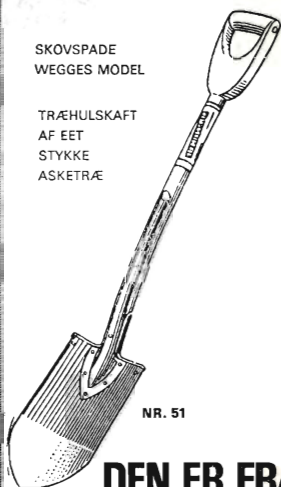
er køber af nåletræ til master i alle størrelser
fra 6,7 m 14 cm top til 12,2 m 21 cm i top.
Kontant afregning

Grindsted tlf. 171

DEN ER RIGTIG

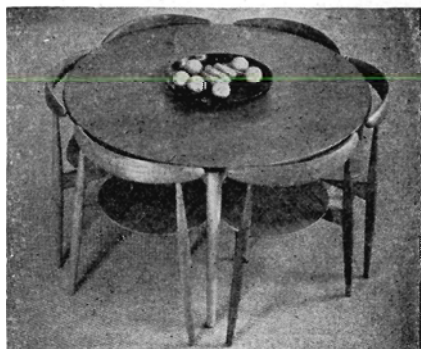
SKOVSPADE
WEGGES MODEL

TRÆHULSKAFT
AF EET
STYKKE
ASKETRÆ

DEN ER FRA

**ZINCK
GODTHAAB**

Stof 4103

Bord 4602

FRITZ HANSENS EFT. A/s
Dronningensgade 3, København K

størrelse, hvilket kan få uheldige likviditetsmæssige følger i dårlige tider. Ulempen kan til en vis grad afbødes ved at føre en fornuftig finansieringspolitik, der giver en passende balance mellem korte og lange lån.

Et leasingarrangement kan ikke opsiges i den aftalte løbetid. Muligheden for at udskifte et anlæg, der måske pludselig midt i perioden viser sig at være forældet, er altså ikke til stede. Ulempen er imidlertid ikke særegen for leasing. Enhver fejlinvestering koster penge. Spørgsmålet bliver så, om det er dyrere, når man anvender leasing frem for andre former for finansiering. Desværre gør der sig her så mange forhold gældende, at et generelt svar ikke kan gives.

Hvis en lejer ikke ønsker at forny en udløbet kontrakt, skal det lånte demonteres og tilbageleveres ejeren på brugerens bekostning. Har anlægget en restværdi, bliver det udlejningsselskabet, der får glæde heraf, hvilket må tages med i overvejelserne, når afgørelsen skal træffes, om et produktionsmiddel bør lejes eller købes. Den værdi, lejeren går glip af, vil dog nok i de fleste tilfælde være af ret beskedens størrelsesorden. Var restværdien nemlig stor, ville det sige, at anlægget rent driftsøkonomisk ikke var fuldt nedskrevet, og brugeren kunne da med fordel forlænge lejemålet, til anlægget var forældet.

Det at leje et driftsmiddel giver ikke samme prestige som at eje det. Fænomenet er psykologisk, men derfor ikke mindre reelt. Dog må betydningen være aftagende, jo mere man ejer, i forhold til det man lejer. Ulempen skulle således være relativ let at afbøde.

Hvad koster leasing?

Endnu er lejeformen så ny herhjemme, at prisniveauet ikke kan siges at have fundet sit endelige leje. Fra udlandet vides, at der betales en effektiv rente på mellem 16 og 20 % om året af det beløb, der lånes i minimumsperioden. Fortsættes ud over denne tid, nedsættes lejen, som før omtalt, til

en nærmest symbolsk betaling, hvilket bevirker, at den effektive rente for hele perioden bliver tilsvarende mindre. En forhåndskalkule er desværre vanskelig at opstille, da det er umuligt at forudse, hvor længe en kontrakt vil løbe; så noget generelt om, hvad leasing vil koste, er derfor svært at angive.

Når der ses på størrelsen af den effektive rente, bør det huskes, at lejen fastsættes på basis af driftsmidlets anskaffelsessum, hvilket vil sige bruttosalgspris minus rabatter. Hvis købet sker på f.eks. afbetaling, betales måske en noget lavere rente, men til gengæld betales rente af et større beløb. Renten angivet i procent, er således ikke altid en relevant målestok for omkostningernes størrelse.

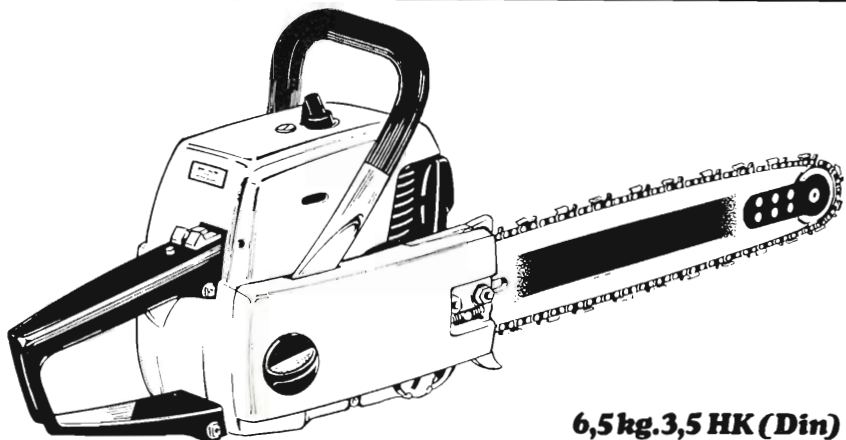
For et enkelt selskab foreligger oplyst, hvad der for øjeblikket betales for aftaler af forskellig varighed. Den månedlige leje for en 5-årig kontrakt udgør således ca. 2½ % af anskaffelsessummen, medens der skal betales ca. 3½ % af kontantprisen om måneden, når lejen løber over 3 år. Hertil kommer omkostninger til assurance og vedligeholdelse m.v. Den procentiske månedlige ydelse varierer desuden noget efter det lejedes værdi, fordi administrationsomkostningerne er næsten uafhængige af anskaffelsessummens størrelse; jo større værdi, des lavere relativ leje.

Hvad kan lejes?

I leasingtankens hjemland U.S.A. findes der faktisk ingen grænser for, hvilke objekter der kan erhverves gennem et leasingarrangement. Hovedvægten ligger dog på de områder, hvor udviklingen går hurtigst. Herhjemme beskæftiger leasingselskaberne sig principielt med udlejning af enhver form for driftsmidler, hvor ordet driftsmiddel skal tages i videste forstand, idet industrimaskiner af enhver art, biler, kontormaskiner og entreprenørmateriel er gjort til genstand for finansiel leasing.

Det skal desuden nævnes, at danske leasingselskaber i kraft af deres internationale forbindelser giver en virksom-

Let men hurtig

6,5 kg. 3,5 HK (Din)

PARTNER R16

-en sav De må prøve!

Forhandlere:

JYLLAND

Fa. Otto R. Nielsen, Nørresundby.
Tlf. 342 22

Randers Værktøjsmagasin, Randers.
Tlf. 217 77

Horsens Værktøjsmagasin, Hede
Nielsensvej 2, Horsens. Tlf. 262 11

Mikkels Autoværksted, Nr. Torv 2,
Veje. Tlf. 811212

Fa. Lorentz Hansen jun., Åbenrå.
Tlf. 221 38

FYN

A/S Harald Nyborg, Odense.
Tlf. 121249

LOLLAND & FALSTER

Fa. R. Jessens Eftf. Nyk. Falster.
Tlf. 85 0011

BORNHOLM

Scooter Centralen, Vimmelskaftet
26, Rønne. Tlf. 55 2176

SJÆLLAND

Fa. Jørgen Augsborg, Køge. Tlf. 2500
Fa. L. Ulrich's Isenkramforr. Slagelse.
Tlf. 52 0001

Mekaniker Johs. V. Larsen, Tok-
sværd pr. Holme-Olstrup.
Tlf. 74 7282

Fa. Aksel Jacobsen, Stokkebjergvej,
Jyderup. Tlf. 47 68 49

A. M. Bjørns Eftf. Algade 50, Hol-
bæk. Tlf. 43 21 00

Mekaniker Kaj Nielsen, Gadevang,
Hillerød. Tlf. 26 69 62

Fa. Johs. Fog, Hovedgaden 45,
Lyngby. Tlf. 87 10 01

KØBENHAVN

Forst & Jagthuset, Gl. Kongevej 119.
V. Tlf. 21 30 30

L. V. Eriksen A/S, Nørrebrogade 55,
N. Tlf. 32 25 50

Carl I. Boeck A/S, Gl. Kongevej
23, V. Tlf. 31 91 96

Hyllinge Savværk ^{A/S}

(03) 744 Hyllinge 64*

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. Brædstrup
Telf. (05) 75 40 53

*Vi anbefaler os med alle Arter
Skovplanter i gode Provenienser*

Skovplantekulturerne staar under
Herkomstkontrollen med Skovfrø
og -planter.

Hellestrup Planteskole

(Ejer: Gosch Tændstikfabriker A/S)

SORØ - TLF. (03 608) FULBY 133

*Specialplanteskole for Hybridasp
Salg af planter - Køb af asp i kævler &
snitgavn*

STAUDERUG

2-årig vildtmark-kornsort, som trives godt, selv på fattige boniteter, haves i begrænsede mængder. Sãmængde 125 kg pr. ha.

RING HURTIGT TIL

A/S TRIFOLIUM FRØ, Randers, tlf. (06) 42 22 00

Eg, Lærk og Douglas

købes til specialbrug

KARSHOLTE SAVVÆRK

v/H. Barner Jespersen . Dianalund

tlf. Dianalund 77

FARSTRUP SAVVÆRK & STOLEFABRIK ^{A/S}

Grundl. 1910

FARSTRUP ST

Telefon Veflinge 28-48-128

Er køber til kævler i eg og bøg

hed mulighed for gennem leasing at erhverve driftsanlæg direkte fra udlandet.

Hvem kan leje?

Den finansielle leasing henvender sig ikke til en bestemt gruppe erhvervsdrivende. Enhver kan leje et driftsmiddel, når blot det lejede indgår som et naturligt led i den pågældende virksomhed. For skovbruget betyder dette, at der gennem leasing er åbnet en ny finansieringsmulighed. Det område, hvor denne finansieringsmåde med fordel kan tænkes anvendt, er indenfor skovnings- og transportsektoren. Den teknologiske udvikling foregår her med stadig forøget hastighed. Nye og forbedrede maskiner kommer på markedet hvert år, og redskaberne bliver stadig større og især dyrere. Flere distrikter benytter allerede nu maskiner til over 100.000 kr. stykket, og beløb af en sådan størrelsesorden vil det nok være vanskeligt at finansiere over driften på den hidtidige måde. Da skovbruget indenfor realkreditinden tager lidt af en særstilling, idet vurderings- og belåningsprocenterne normalt ligger forholdsvis lavt, kan det måske i visse tilfælde knibe med at skaffe tilstrækkelig fremmedkapital til gennemførelsen af nye projekter. Den finansielle leasing skal derfor nok også indenfor skovbruget vise sig med fordel at kunne udnyttes til gavn for erhvervet.

Kan det betale sig?

Spørgsmålet er ikke så enkelt at besvare. Om man skal bruge leasing eller andre finansieringsmåder, kan rent omkostningsmæssigt beregnes, selv om regnestykket ikke er så helt let at gøre op. Der skal bl.a. tages hensyn til anskaffelsessum, renter og afdrag, eventuelle afskrivningsmuligheder, personlige skatter, investeringsmuligheder for frigjorte midler, personlig rentefod og anskaffelsens økonomiske levetid. Generelt kan man sige, at hvis forrentningen af driftskapitalen overstiger leasingrenten, er det omkostningsmæssigt en fordel at benytte leasing og lade driftskapitalen arbejde

som hidtil. Så bliver problemet, om forrentningsprocenten lader sig beregne. Det vil nok være nemmere at se på, om de penge, der bliver frigjort ved leasing, kan investeres til en rente, der er større eller mindre end leasingomkostningerne.

Det er imidlertid ikke alene et spørgsmål om rente. Det er også et spørgsmål om, hvilke lånemuligheder der foreligger, og hvilke kombinationsmuligheder der er realisable og mest fordelagtige. Selv for den, der har andre og bedre kreditmuligheder, kan det iøvrigt være aktuelt at benytte leasing, da det næsten altid er en fordel at have et stort låneregister at spille på.

Likviditetsspørgsmålet vil også øve en vis indflydelse på de overvejelser, der må foretages. Hvis man f.eks. sammenligner leasing med selvfinansiering, vil lejeformen medføre en stor likviditetsfordel ved periodens begyndelse. I stedet for at skulle udbetale hele købesummen skal man af med en månedlig leje. Efterhånden vil billedet vende, og ved slutningen af perioden er man bedre stillet ved selvfinansiering end ved leasing. Dog afhænger hele likviditetsspørgsmålet af mange ting, bl.a. hvor lang leasingperioden er, samt omkostningernes størrelse og deres fordeling over tiden, de skattemæssige konsekvenser, afskrivningernes størrelse, indtægternes størrelse og deres tidsmæssige fordeling m.v. Problemet er ikke helt lige til, men sammenfattende kan siges, at de gunstigste betalingsforpligtelser er de, der belaster periodens likviditet mindst.

Leasing kræver, som det fremgår af det foregående, mange overvejelser. På den anden side er der så mange aspekter i leasing, at det nok er overvejelserne værd. Det må blot erindres, at leasing er en seriøs finansieringsform. Et leasing-selskab må ikke opfattes som værende et sted, hvor man kan henvende sig og få kredit, når alle andre har nægtet én det, fordi virksomheden er en dårlig forretning. Financial leasing er kun en anden måde at låne penge på, men som dog indebærer den fordel at være et supplement til de eksisterende finansieringsmåder. Lejeformen giver virksomheden mulig-

hed for at forøge sin lånevirkosomhed, når mere konventionelle finansieringskilder er udtømte eller ikke mulige eller evt. ikke ønskelige at udnytte.

Tilsidst skal citeres, hvad amerikaneren BOOTH, der almindeligvis udlægges som leasingtankens fader, har sagt om sin idé: »Leasing blev ikke skabt for at redde verden. Det er ikke et eksotisk vidunder, der lader pengene falde ned fra himlen, eller som kan redde menneskeheden fra død og skat. Leasing er kun en udvidet finansieringsform, der koster mere end traditionel kredit, men som også i særlige situationer kan yde mere«.

LITTERATUR

- GRAM, BENT: Erhvervslivets finansiering i nutid og fremtid. Hånd-
1967 værkerbankens kvartalsskrift nr. 1, side 13-24.
- GUNDERSEN, KAARE: Leasing – en rationel finansieringsform. Det
1965 moderne kontor nr. 18, side 9-10.
- HANSEN, BENT: Leasing. Bankårbogen 1967, side 151-162.
1967
- HAVERMAN, HANS: Leasing. Eine betriebswirtschaftliche handels-
1965 und steuerrechtliche Untersuchung. Düsseldorf, 176
sider.
- HAXVIG, ERIK: Leasing. Revision og Regnskabsvæsen nr. 5, side
1967 137-150.
- VANCIL, RICHARD F.: Leasing of industrial equipment. With tabels
1963 for the analysis of financial alternatives and capital
expenditures. New York, 283 sider.

ROBINIA: STAMMENS STJERNEVÆKST

af

ERIKA LÖHR

Københavns Universitets plantefysiologiske Laboratorium

Den orkanagtige storm den 17. oktober 1967 – måske den voldsomste siden julestormen den 25. december 1902 – for hårdt frem mod træerne i Københavns Botaniske Have. Der væltede ialt 38 store træer. Blandt de faldne var også en gammel *Robinia pseudacacia* L. Fig 1 viser et tværsnit af et stammestykke taget i 6 m højde. Stammestykkets diameter var 22-24 cm og alderen 70 år. Barkens tykkelse ind til kambiet var i kammene maksimalt 2,5 cm og i rillerne kun 0,5 cm.

Tværsnittet viser veddets ejendommelige stjernevækst: Større vækst ud for barkrillerne, mindre vækst ud for bark-

Fig 1 *Robinia pseudacacia*. Tværsnit af stamme i 6 m højde med 70 årringe. Tydelig stjernevækst i veddet.

DER ER EN
HIAB
KRAN
TIL ETHVERT FORMÅL

Hydraulisk stabilisator, der eliminerer brug af konventionelle støtteben.

HIAB ELEFANT med hydraulisk specialudstyr til skovdrift. Transporttoget er konstrueret i nært samarbejde med Gjorslev gods. Påhængsvognen er udstyret med hydraulisk træk på hjulene, hvilket bevirker, at køretøjet er særdeles velegnet til kørsel i dårligt terræn. Skovrider Børge Petersen udtaler sin uforbeholdne tilfredshed med rentabilitet og driftssikkerhed.

HIAB FORSS
SERVICE A/S
HIAB FORSS

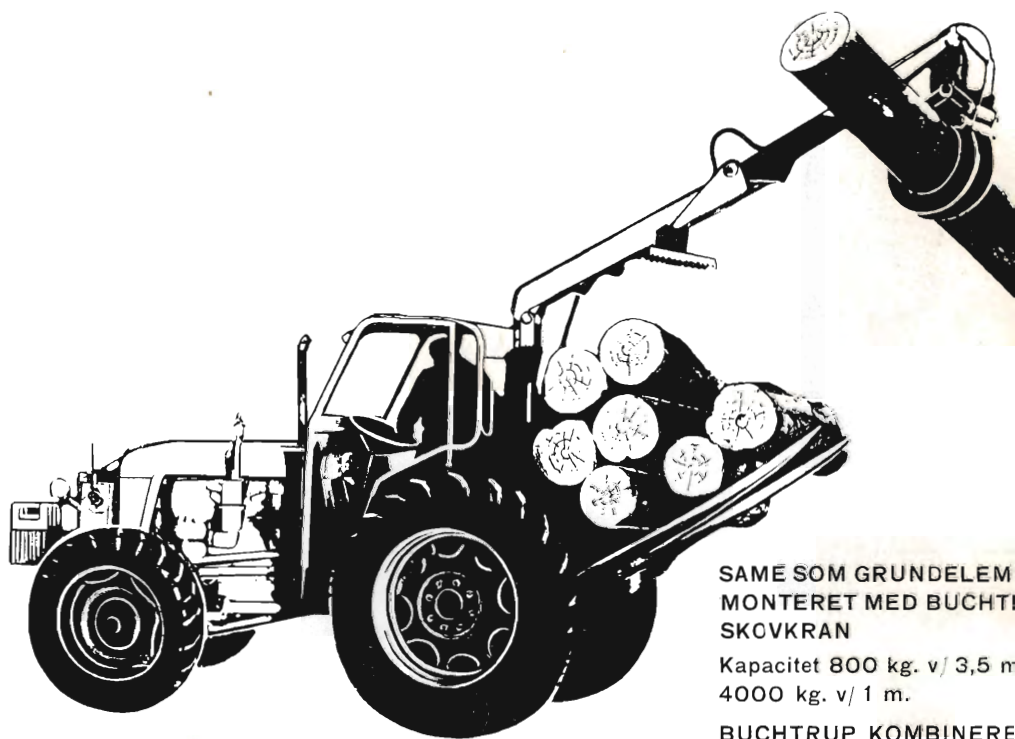
ELLEKÆR 5 HERLEV. TLF. 94 97 74

HIAB LØFTER ALT-OVERALT

SÅ ER DEN IGEN I RAMPELYSET

SUVERÆNE

SAME

**SAME SOM GRUNDELEM
MONTERET MED BUCHTRUP
SKOVKRAN**

Kapacitet 800 kg. v/ 3,5 m.
4000 kg. v/ 1 m.

**BUCHTRUP KOMBINERE
KÆVLELIFT**

Løftevne 5000 kg. Vandring
cm. Sempelthen billigste metode
til udbringning af Juncker
kemitræ, små masseved, l
ler, h-l eller halvtræmetoden
tionaliser i SKOVEN. BEG
MED SAME, SAME ER S
PELTHEN BILLIGERE-B
RE og så har den 4-hjulstr

ENEIMPORTØR FOR DANMARK:

BUCHTRUP
Randers Tlf. (06) 429933

SALGSCHEF:

Knud Hansen
Bøller pr. Horsens
TLF. (05) 62 62 25

SALGSINSPEKTØR

Aage Hansen
Ørsted
TLF. (09-45) 236

kammene. Årsagen til denne stammens stjernevækst er formentlig følgende: I rillerne i barken er diffusionsvejen for ilt ind til vækstlaget kortere, ilttrykket ret stort, og derfor deler cellerne sig hyppigere og vokser hurtigere. Ud for kammene i barken er der en lang diffusionsvej, lavere ilttryk og derfor mindre vækst. Andre muligheder for forklaring på fænomenet stjernevækst kunne søges i barkens forskellige modstand mod udvidelse.

Robinia: Stargrowth of the stem

Fig 1 shows a 70 years old stem of *Robinia pseudacacia*. The extracambial tissues – the bark – have thick crests of cortex and furrows, where the cortex is thin. The growth of the wood opposite the crests is less than opposite the furrows. It is supposed, that the cause is difference in oxygen pressure.

OM FORSKNING AF 17-1800 TALLETS DANSKE LANDBOREFORMER

Af forstkandidat AXEL MARTIN JENSEN

I tidsskriftets septemhernummer bringer stud. mag. VIGGO PETERSEN en overordentlig interessant afhandling om stengærder og grøfter og gærdselshugstens formindskelse i det 18. århundredes første halvdel. Afhandlingen er ikke alene interessant ved at mildne den historiske dom over den danske bondestand Anno 1750, men i ligeså høj grad interessant ved sin aktualitet.

Danmark gennemlevede i dette århundrede, og man kan måske sige op til 1850, en epoke, som har mange lighedspunkter med den nutidige situation i en række lande udenfor Europa. Jeg selv, der i et par år har arbejdet i Marokko, må nikke genkendende til mange detaljer, og allerede mens jeg var dernede, konfronteret med de næsten uoverstigelige forstlige problemer, der knytter sig til befolkningens kvæghold, følte jeg trang til at få besvaret spørgsmålet: Hvor lang tid varede det egentlig før de danske skovforordninger satte sig spor i virkeligheden?

Stud. mag. VIGGO PETERSENS afhandling er på et enkelt område et svar på dette spørgsmål. Men ligeså interessant, det er med tørre tal at kunne følge udviklingen, ligeså interessant ville det være, set udfra problematikken omkring teknisk bistand til udviklingslandene, at få belyst hvilke problemer man rent praktisk stødte på og hvorledes de blev løst. Hvad var det, der motiverede bønderne til at følge forordningens foreskrifter, – var det frygten for øvrigheden eller lå der et oplysningsarbejde bag. Stud. mag. VIGGO PETERSEN er i slutningen af afhandlingen inde på disse spørgsmål, men det kunne være af interesse også at få denne side af sagen belyst med en mere detaljeret analyse.

OREGON®

*den
driftsikre
kæde*

OREGON-KÆDEN
*er anderledes...
bedre!*

De kan mærke det, når De saver..... den kraft og hurtighed hvormed den skærer, får en jævn strøm af spåner til at fly fra arbejdet. Den skærer problemfri time efter time. Dette er Oregon kvalitet, en kæde De kan stole på, og som vil gøre det lettere for Dem. Og så er der en Oregon kæde til enhver type sav på markedet.

© 1967 by

OMARK INTERNATIONAL, LTD.

P.O. Box 7150, Amsterdam, Holland

Generalagent:

Carl F. Motor, Gasværksvej 9, København V (01) 211392

Glamsbjerg Trævarefabrik & Savværk A/s

Telf. 31-150

★

køber bøgetræ og asketræ
såvel i kævler som i rm

WILLIAM HARDING v/ R. HERNÖE - KØBENHAVN V

Viktoriagade 6

Tlf. 21 23 96

LUG ALL wire- skraldetalje amerikansk

Leveres med kapaciteter fra
680-1800 kg.

Egenvægt fra 3-7 kg - Uni-
versel anvendelse!

Eureka Wirelåse

Forlang prospekter

ACCOLOY stålkæder

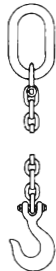
Det mest rationelle system for samling af kæder og komponenter, således at kædeslæng kan samles og leveres efter opgave med kort varsel!

ACCOLOY KUPLEX systemet består af bæreringe, kæder, kroge og samleled, som kan sammensættes til alle tænkelige opgaver!

Alle dele er fremstillet af AMERICAN CHAIN & CABLE COMPANY INC., sænksmedede og varmebehandlede til stor hårdhed og styrke! Brinell hårdhed 300, brudstyrke 105 kg/mm², min. forlængelse ved brudprøve 15 pct.

TYPE CO

TYPE SOS

TYPE SSS

TYPE SOG

TYPE
S-B

Kæde og komponenter må aldrig udglødes!

Kæderne er en ny type, der er overfladebehandlede med Molybdænisulfid - tørlubricant smøremiddel, som sikrer nedsat slidtage og hæmmer angreb af rust og snavs.

CROSBY-LAUGHLIN:

leveringsprogram

- C. L. Sjakler
- C. L. Lastkroge
- C. L. Svirvelkroge
- C. L. Øjebolte
- C. L. Bardunstrammere
- C. L. Wireblokke - Kasteblokke
- C. L. Slyngkovse etc.

I det hele taget ville en historisk forskning af landboreformernes rent praktiske udførelse og virkning i samtiden være af stor betydning. Mens man mange andre steder i Europa med landbrugslovgivningen har fulgt efter udviklingen, og f. eks. først gennemført en udskiftning når manglen på arbejdskraft i landbruget blev så stor at en mekanisering var påkrævet, har man i Danmark med en fremsynet lovgivning, – Danmark ligger således alene med en generel udskiftning i beg. af 1800 tallet –, skabt grundlaget for en tidlig teknisk udvikling af landbruget og skovbruget. Da dette svarer til de bestræbelser, man i øjeblikket gør sig i en række lande udenfor Europa, har en forskning omkring 17-1800 tallets danske skovforordninger og landboreformer således en betydelig aktuel værdi set i et mere internationalt perspektiv.

KRONIK

DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENINGS UDLANDSRUNDSPØRGE 1967

Den i Forstlig Budstikke nr. 24 1966 omtalte arbejdsgruppe under Danske Forstkandidaters Forenings udenlandstjeneste har sommeren 1967 udsendt spørgeskemaer til danske forstkandidater i udlandet (med undtagelse af Skandinavien). Formålet hermed har været at samle oplysninger om arbejdsmulighederne og vilkårene for danske forstkandidater i udlandet.

Udlandsrundspørgen omfattede 52 forstkandidater. Af disse har 29 eller ca. 55 % besvaret spørgsmålene.

Hermed en tak til de forstkandidater der har gjort en indsats.

Det må understreges, at det absolut set lille antal besvarelser næppe tillader generelle slutninger vedrørende danske forstkandidaters arbejde i udlandet. En række spørgsmål er dog besvaret så ensartet, at man føler sig overbevist om deres »generelle værdi«.

Flere svar har vanskeligt ladet sig systematisk opgøre, men er ofte i sig selv af stor værdi f.eks. ved nyansættelse i et givet land, ved opsøgningen af specialister indenfor bestemte arbejdsområder o.s.v.

Af de 29 besvarelser kom 12 fra udviklingslande (Brazilien, Ceylon, Costa Rica, Guyana, Malaysia (2), Nigeria (2), Sudan, Thailand (2), Tunis) og 17 fra industrialiserede lande (Australien (5), Canada (8), England, New Zealand (2), U.S.A.).

Ansættelsesforhold:

Spørgsmål 1. omhandlede ansættelsesforhold.

Blandt de 12 fra U-lande er 7 ansat i F.A.O., 3 ved en eller anden form for bilaterale projekter, 1 statsansat og 1 ansat i et privat firma. Besvarelserne fra de industrialiserede lande lod sig vanskeligt rubricere.

Arbejdsområder:

Spørgsmål 2 lød: Hvor ligger Deres hovedarbejdsområder?

Ford 5000

Danmarks mest købte dieseltraktor

Overskud af hestekræfter • fine arbejdsgear • let at vedligeholde
• billig i drift • stor gensalgsværdi • mest standardudstyr •

Kraftudtag til- og frakobles både under kørsel og stilstand

100% uafhængig, dobbeltvirkende hydraulik

Lynmontering: Indstillelige trækstænger og udskiftelige trækstangsejer

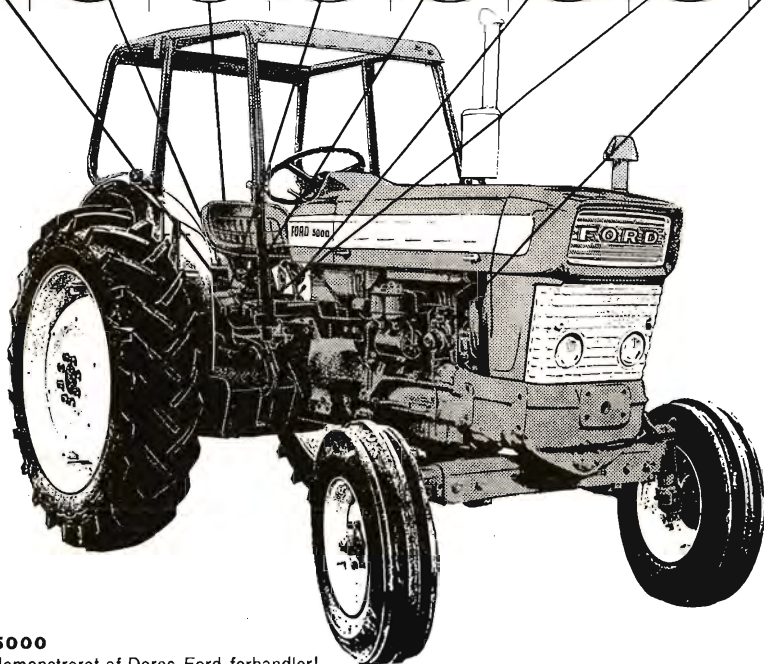
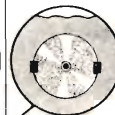
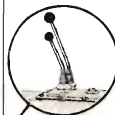
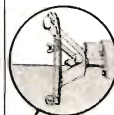
Differentialspærring uden udkobling eller stop af traktoren

3-vejs oliedrag for tjerncylinder

8-trins gearkasse med konstant tandhjulslindgreb

Indbyggede skivebremser i oliebad

68 HK ved 2100 omdr. - 26 kgm ved 1400 omdr.

FORD 5000

-få den demonstreret af Deres Ford forhandler!

Husqvarna MOTORSÅVE

i dag skandinaviens mest solgte.

Har De hørt
NYHEDEN i skoven?

HUSQVARNA MOTORSÅVE SKÅNER DERES ØREN!

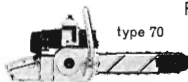
HUSQVARNA 65 - letvægtssaven man taler om. LET, STÆRK, SMIDIG, VELAFBALANCERET, ARBEJDSRIGTIG, men det bedste af alt - den har en OVERLEGEN LYDDÆMPNING. Pas på hørelsen, vælg en moderne motorsav med LAVT STØJNIVEAU - HUSQVARNA 65. HØR - PRØV OG KØB DEN hos:

A/S Erik Dalsgård
Sønderbrogade 24
VEJLE - JYLLAND
Telf. (0581) 5201

Sølving Skovservice
Kirke Værløsevej 42
LILLE VÆRLØSE - SJÆLLAND
Telf. (01) 48 09 37

Bellinge Maskinfabrik
BELLINGE - FYN
Telf. (09) 96 14 39

OMGÅENDE OG EFFEKTIV SERVICE

type 70

Få også en demonstration af de andre modeller:

Armésaven type 70 samt den store type 100 type 100

Importør: Husqvarna motorsave,
Ryesgade 25, Aarhus C.

D.V.I. vandingsanlæg

til konservering af træ.

D.V.I. stiller sin mangeårige erfaring til rådighed, idet vore konsulenter gerne aflægger besøg og afgiver uforbindende tilbud.

Dansk Vandings Industri

Snoghøj - Fredericia
Tlf. (059) 52211

*Bøge-, Ege-, Aske-, Birke-
og Grankævlér købes.*

$\frac{1}{5}$ KAGERUP
TRÆVAREFABRIK

Kagerup

Telefon: Helsingø 9

**Kævler og snitgavn
bøg, ask og eg**

købes af

$\frac{1}{5}$ ØRESØ FABRIK

Svebølle . Telefon Viskinge 50

Her faldt svarene således (flere svar pr. besvarelse)

	Hele materialet	U-lande
	%	%
Administration	21	17
Planlægning	21	17
Skovdyrkning	24	17
Nytilplantning	34	25
Forædling	31	33
Anden forskning, undervisning	31	17
Andet	17	8

Bemærkelsesværdigt er her de høje procenter for forædling og anden forskning, undervisning.

Uddannelse:

Opgørelsen giver et fingerpeg om hvorledes danske forstkandidater bruger deres uddannelse i udlandet. I forbindelse hermed blev der i det næste spørgsmål spurgt:

Er der områder indenfor Deres arbejde hvor den danske forstkandidatuddannelse er utilstrækkelig.

38 % angav faget statistik, – 21 % angav faget forsøgsplanlægning, – 7% angav fagene: Genetik, botanik, kulturmetodik, administration, vejbygning, luftfotogrammetri, – 3 % angav fagene: Tropeskovbrug, plantefysiologi, databehandling, – 14 % mente uddannelsen var tilstrækkelig.

Træarter:

Spørgsmål 4: Hvilke træarter arbejder De hovedsagelig med? må naturligvis give mange forskellige svar. For skovbrugsundervisningen kan det måske have interesse at nævne at 24 % beskæftiger sig med Eucalyptus og 24 % beskæftiger sig med forskellige exotiske fyrrearter (som Pinus radiata, caribaea og halepensis), 14 % beskæftiger sig med teak.

Ansættelsesmuligheder:

Spørgsmål 5 lød: Hvorledes vurderer De ansættelsesmulighederne for danske forstkandidater i landet.

På dette spørgsmål delte materialet sig meget tydeligt mellem U-lande og ikke U-lande.

92 % af kandidaterne i U-landene angav ansættelsesmulighederne til dårlige eller meget dårlige. Ansættelse i disse lande må således overvejende ske gennem F.A.O. eller i form af bilaterale projekter. 82 % af kandidaterne fra industrialiserede lande (overvejende Canada og Australien) angav ansættelsesmulighederne til gode eller meget gode.

Et spørgsmål om arbejdsvilkår (6) og spørgsmålet hvor ledige stillinger opslås (7), er ikke forsøgt sammenstillet. Svarene her er værdifulde ved nye kandidaters udrejse.

Forbindelse til hjemlandet:

Spørgsmål 8: Er De interesseret i at få tilsendt oplysninger om ledige stillinger i Danmark. Bekræftende herpå svarede 92 % af kandidaterne beskæftiget i U-lande, 18 % af kandidaterne beskæftiget i industrialiserede lande.

Spørgsmål 9: Er De interesseret i at få tilsendt danske tidsskrifter, beretninger eller lignende? Bekræftende herpå svarede 55 % medens 10 % svarede nej. Af svarene fremgår det, at spørgsmålet ikke har været præcist nok, men det kan dog uledes, at der er en betydelig interesse på dette område.

Spørgsmål 10: Ønsker De kontakt med enkelt personer eller institutioner i Danmark eller andre steder, som arbejdsgruppen kunne tænkes at formidle?; blev i enkelte tilfælde besvaret bekræftende og er søgt formidlet.

Specielt vedrørende U-lande:

Spørgsmål 11, 12 og 13 var rettet til kandidater i udviklingslande.

Spørgsmål 11. Findes der konkrete opgaver inden for Deres arbejdsområde, af praktisk eller videnskabelig art, der med fordel kunne løses i Danmark?

25 % angav ved teknologiske undersøgelser. Entomologiske undersøgelser, jordbundsanalyser, samt oversættelse af forstlig litteratur til lokalsproget var andre muligheder der omtales.

Spørgsmål 12. Hvorledes bedømmer De behovet for forstlige udviklingsprojekter i landet? Har De konkrete forslag som med rimelighed kunne fremføres i Danmark?

Det almindelige indtryk af besvarelserne er at der er et meget stort behov for forstlige projekter i de fleste U-lande.

Der angives behov for talrige forskellige projekter:

72%

af skovkranerne i svensk skovbrug er af fabrikatet

CRANAB

fordi den gennemprøvede konstruktion, der bygger på mange års praktisk erfaring i skovbrugsrationalisering, giver:

- stor driftssikkerhed (alle sårbare dele er beskyttet)
- flere anvendelsesformål (grave- og gødningsgriber fås som ekstratilbehør)
- stor løftekapacitet og bevægelsesområde
- let af- og påmontering (så traktoren frigøres til andet formål)
- frit udsyn for føreren — også bagud
- og prisen er meget fordelagtig;

SK 2000 T KOMPLET MED GRIBER KR. 14.690,-

hvad enten den skal monteres på skovvogn eller traktor

CRANAB leveres i 4 størrelser med løfteevne fra 2000-4000 kgm. Krav til pumpekapaciteten 25/40 m/l — d.v.s. kan uden ekstrapumpe monteres på de fleste traktorer og vogne.

Rekvirér yderligere oplysninger og brochure hos;

ROSENBERG & WIBOLTT 1/s

KRISTINEHØJ - 3460 BIRKERØD, TLF (01) 81 47 00 - KVALITETSREDSKABER TIL SKOVBRUGET
 IMPORTØRER AF: CRANAB, ROTTNE, RUD, SCHMIDT OG SEPSON

1 markvandingsanlæg

med direkte koblet 10 HK el-motor, 500 m 4" trykrør og
14 springler sælges. Prisforlangende 12.000 kr. Henvendelse

smedemester P. Gamsbøl

Rønnebæk pr. Næstved.

Telefon (03) 72 44 30

DANSK SKOVFORENING

V. VOLDGADE 86³ . KØBENHAVN V

har følgende bøger til salg

	Kr.
A. HOWARD GRØN: Skovbrugets Regnskabsvæsen {	
{indb.	28,00
{uindb.	24,00
C. M. MØLLER: Vore skovtræarter og deres dyrkning . . .	54,00
C. D. F. REVENTLOW: A Treatise on Forestry (udg. af Skovhistorisk Selskab)	20,00
Forstlig lommehåndbog	33,00
Ær, 1959 (V. KJØLBY, AXEL S. SABRØE, P. MOLTESEN) .	12,00
J. AARESTRUP-FREDERIKSEN: Brahetrolleborgs historie 1786-1936, Kbh. 1953	10,00
Nordisk Skovbrugslitteratur 1965 (årlige Litt.-ref.)	9,00
— — — — — 1966	11,00
Skogsbruket i Norden, 1962	5,00
Indholdsfortegnelse til Dansk Skovf. Tds. I, alfabetisk del. Ved POUL A. HAUBERG	10,00
II. Systematisk del	10,00
Dansk Skovf. Redskabsdemonstration 1962. Ved AAGE MARCUS PEDERSEN	5,00
Dansk Skovf. Redskabsdemonstration 1965. Ved AA. MARCUS PEDERSEN & IB CLAUSAGER	15,00

Til ovenstående priser tillægges MOMS

Planlægning herunder kortlægning, taksering, – Nytilplantning, – Skovdyrkningsprojekter, herunder planteskole, bekæmpelse af skovbrande, – Forædlingsprojekter, – Undervisningsprojekter, – Spånpladefabrikker.

Fra flere sider nævnes oprettelse af skovarbejderskoler og skovfogedskoler som særligt betydningsfulde.

Det viser sig at man flere steder har overordentlig store vanskeligheder ved anvendelse og vedligeholdelse af selv de mest enkle skovbrugsredskaber.

Spørgsmål 13: Angiv art evt. andre former for relevant U-landshjælp.

Ligesom spørgsmål 12 er en angivelse af projektmuligheder og anden U-landshjælp måske mindre værdifuld når forslaget ikke ses i snæver relation til det lands eller den egns vilkår fra hvilket forslaget stammer.

Alligevel skal her kort nævnes forskellige ideer som antages at have en vis generel værdi og som stammer fra personer, der selv sidder midt i U-landsproblematikken.

Vejprojekter. Fra flere sider angives dette som værende af stor betydning for udviklingen.

Et mindre projekt til vejreparationer angives også som en mulighed.

Oprettelse af landbrugsforsøgsstation til afprøvning af græsarter.

Oprettelse af havebrugsforsøgsstation, frugtavl.

Børnebegrænsningsprojekter.

Uddannelsescenter for distrikts sundhedsplejersker.

Legater til finansiering af unge kandidaters studieophold i U-lande.

Spørgsmål 13 kan med nogen ret siges at falde udenfor undersøgelsens formål. Man kan dog fremføre at netop arbejde i U-lande sjældent kan betragtes fagligt isoleret, idet de fleste projekter vil gribe ind i en række helt væsensfremmede forhold som må tages i betragtning.

Sin lidenhed tiltrods synes undersøgelsen at pege på forskellige forhold hvor Forstkandidatforeningen og Skovbrugsundersøgelsen har mulighed for at fremme danske forstkandidaters arbejde og muligheder uden for Danmark.

Arbejdsgruppen/v. Per Guldager.

LITTERATUR

NõMMIK, H.: *Use of micro-plot technique for studying gaseous loss of ammonia from added nitrogen materials under field conditions.* – Acta Agriculturae Scandinavica, bd. 16, s. 147-154, 1966.

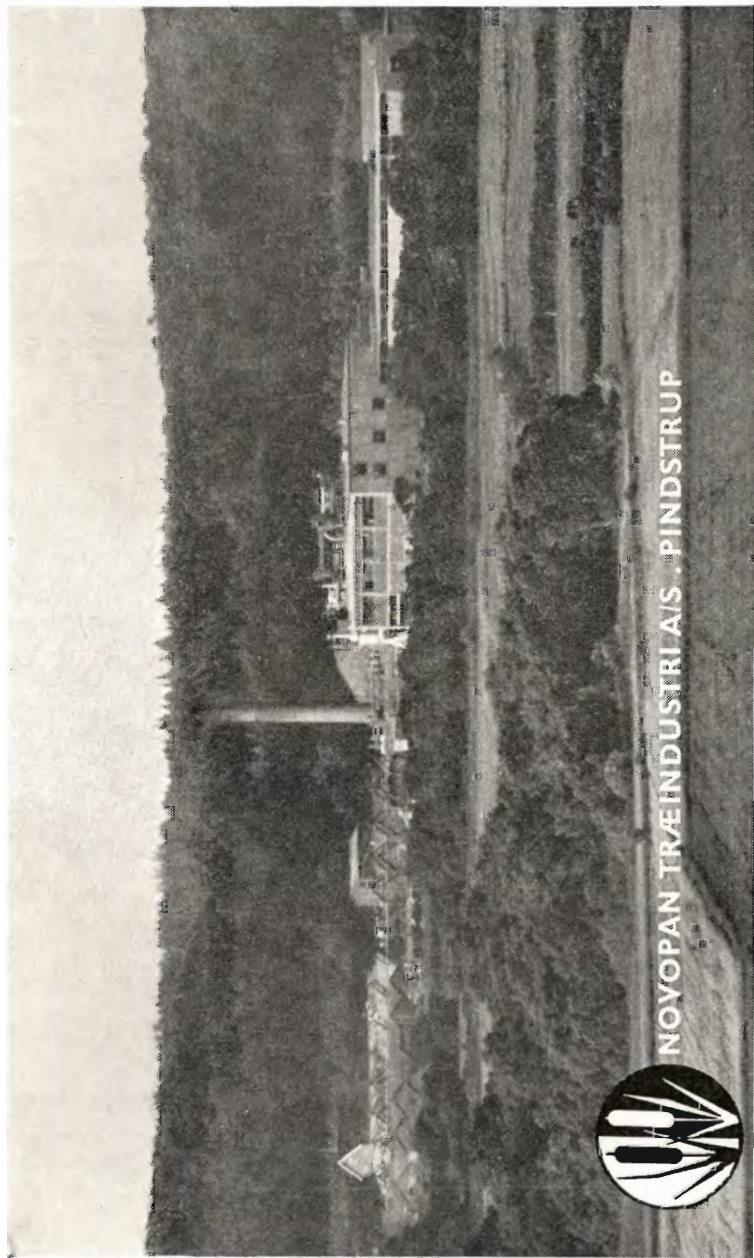
I indledningen redegør NõMMIK for de forhold, som man mener har indflydelse på ammoniakfordampningen ved overfladisk eller ikke særlig dybtgående tilførsel af ammoniumsalte eller urea. Med ganske få undtagelser stammer disse erfaringer fra laboratorieforsøg og er af tvivlsom værdi for praksis. NõMMIK har derfor ønsket at efterprøve reaktionerne under markforhold. Forsøgene, der løb over 4 dage, udførte han i juni-juli 1961, i forårsfræset, leret sandjord med pH = 7.7 i forsøgsfelter, der bestod af metalcylindre, som var presset ned i jorden.

Behandlingsmåderne fremgår af nedenstående tabel over forsøgsresultaterne. Fordampningstabene er bestemt ved analyser af prøver fra de øverste 5 cm af jorden i hver cylinder, på den måde, at ammoniaktabet er lig forskellen mellem genfundet og tilført kvælstof, idet der gennem kontrolparceller er taget hensyn til jordens oprindelige kvælstofindhold. Af hvert gødningsstof er tilført en mængde svarende til 50 kg N pr. ha. Kvælstoftab forårsaget af andre forhold end ammoniakfordampning, for eksempel udvaskning, menes under de givne forsøgsbetingelser at være uden betydning.

Førsøgets resultater viser, at der er meget store forskelle i ammoniakfordampningstabet mellem de enkelte kvælstofgødninger under forskellige betingelser. Først og fremmest vil man lægge mærke til, at disse forsøg er udført på ret basisk jord med pH = 7.7. Forsøget med tilførsel af kalk og syre viser, at selv små stigninger eller fald af denne værdi øger og mindsker ammoniaktabet betydeligt. Det er imidlertid vanskeligt at sige, hvor stor vægt dette skal tillægges, idet der kan henvises til en artikel om samme emne, anmeldt i dette tidsskrift bind 48, s. 103, 1963. Her fandt man på en jordbund med pH mellem 5.6 og 5.8 fordampningstal af lignende størrelse og med lignende forhold mellem de forskellige kvælstofkilder.

Jordbunds fugtighedens indflydelse på ammoniaktabet er værd at bemærke. Ved øget fugtighed tredobles tabet fra urea og kommer helt op på 2/3 af tilførte mængde, hvorimod stigningen i tabet fra de øvrige stoffer kun synes at være lille.

Vigtigheden af at nedfælde eller hurtigt at få dækket svovlsur ammoniak og urea viser forsøget med jorddækning i forskellig tykkelse; mindre end to cm dæklag kan således gøre fordamp-

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S · PINDSTRUP

SKOV VÆRKTØJ

**i robust og
rationel
konstruktion**

SCHRÖDER & LUND A/S,
GLADSAXE MØLLEVEJ 21, (01) 69 22 33

**Lastbilsaks
nr. 448**

på lastapparater
til bil eller
traktor, udløses
med reb
eller lignende

**R-Lænke
nr. 459**

koblingsled for
arbejdsbelast-
ning op til 12 tons

Lænkélås nr. 461

for hurtig-
lukning
af kæde

Løftekrog nr. 441

med ovalt
håndtag og hel-
smedet hærde-
spids

**Massevedsaks
nr. 447**

let og smidig
model

**Løftekrog
nr. 440 L**

helsmedet stål-
krog med spar-
re-anordning

**Lastbakke
nr. 331**

med langt
træskafte, længde
160 cm

Asger M. Jensens Planteskole

Holmstrup St. . Tlf. Bellinge 94 - 194

*Bedste Indkøbssted for
Planteskoleartikler*

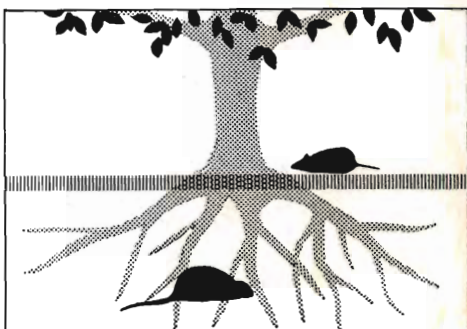
Stort udvalg i Planter til Skov og Hegn

Forlang Tilbud!

HILLERØD GUMMIVOGNFABRIK

Falkevej 26, Ullerød, Hillerød.

Alle typer 2 og 4 hjulede
Gummivogne fremstilles med
og uden hydr. tip. Læsehøj-
de fra ca. 45-50 cm. Også
kævlévogne med hydr. løft
fremstilles, indhent tilbud.

MUS eller MOSEGRISE

Vi har de mest effektive præparater til ud-
ryddelse af disse skadedyr i skoven.

Til mosegrise er Ratin's Tørpræparat
både 100% effektivt og praktisk at arbej-
de med.

Vi har service-afdelinger over hele landet.
Henvend Dem til os og få alle oplysninger.

RATIN's
SALUSKONTOR

Tlf. (01) 34 38 80 * - Virginiavej 11 - København F.

ningstabet betydningsløst. En dækafgrøde synes ikke at influere væsentligt på ammoniaktabet ved overfladisk udstrøning.

Her drejer det sig ganske vist om byg, hvori der ikke bliver hængende noget af den udstrøede gødning.

Anderledes forholder det sig sikkert med et tæt mostæppe, som hindrer større mængder af gødningen i at komme i direkte kontakt med jordbunden.

Selv om NОММIK's forsøg er udført under markforhold, kan resultaterne ikke direkte overføres til praksis, hvor de faktorer, der influerer på fordampningstabet er af helt andre størrelsesordrer og mængder, men stort set må man dog sikkert forvente, at de enkelte gødningsstoffer reagerer på nogenlunde samme måde, som i NОММIK's forsøg.

Kalksalpeter, som kan sammenlignes med natriumnitrat, kan anvendes uden frygt for kvælstoftab i form af ammoniakfordampning. Med svovlsur ammoniak og især urea kan man under uheldige omstændigheder komme ud for meget overraskende resultater, hvis der ikke kan foretages nedfældning, hvilket i almindelighed ikke kan komme på tale i skov. I den forbindelse må man dog erindre, at med det forskellige kvælstofindhold og den forskellige aktuelle kvælstofpris, der er mellem kalksalpeter og urea, kan man med samme gødningsudgift tillade sig at øge kvælstofdosen med ca. 33 % ved at anvende urea i stedet for kalksalpeter. Selv om man anvender 33 % mere kvælstof i form af urea, er ureavægten stadig kun den halve af kalksalpetervægten, det vil sige, at udbringningsudgifterne er lavere.

Kvælstoftab i % af tilført N efter 4 dages forløb.

Kvælstofkilde	Tilført mm nedbør			Tilført kalk og syre			Jordække mm				Vegetation		
	0	2	19	CaCO ₃	0	HCl	0	2	4	8	16	0	byg
Natriumnitrat	1	3	÷ 4									1	6
Kalkammonsalp.	17	21	23	27	17	12						21	24
Svovlsur	40	52	49	59	47	40	1)37	37	21	9	3	42	34
Ammoniak							2)54	44	31	23	5		
Urea	19	36	65	36	22	19	22	25	19	15	7	23	23

1) uden kalktilførsel

2) med »

Th. Bartholin.

RYPÁČEK, VLADIMIR: Biologie holzzerstörender Pilze.

Nach der tschechischen Erstaufgabe für die deutsche Ausgabe völlig neu bearbeitet und ergänzt. Redaktion der deutsche Ausgabe Dr. ERNST JAHN, Tharandt. VEB Gustav Fischer Verlag Jena, 1966, 211 s., 70 fig., 27 tab., 16 tav. Indb. MDN 52,40.

Bogen kan af tysksprogede forgængere nærmest sammenlignes med W. BAVENDAMM: Erkennen, Nachweis und Kultur der holzverfärbenden und holzzeretzenden Pilze, 1936, og svarer blandt engelsksprogede til CARTWRIGHT & FINDLAY: Decay of timber and its prevention, 1958, selv om denne sidste mere er lagt an på brug for praksis. RYPÁČEK's bog er ret stærkt biokemisk-fysiologisk orienteret, men skyr iøvrigt ingen områder, der kan falde ind under titlen, hvad overskrifterne til bogens hovedkapitler måske kan give et indtryk af.

- I. De vednedbrydende svampes formering og spredning. (46 s.).
- II. De vednedbrydende svampes ernæring og stofskifte. (32 s.).
- III. De vednedbrydende svampes vækst og forandringer i veddets anatomi under dets nedbrydning. (20 s.).
- IV. Ændringer i veddets kemiske sammensætning og i veddets fysiske og mekaniske egenskaber under nedbrydningen gennem svampe. (31 s.).
- V. Svampenes gensidige konkurrence under veddets nedbrydning. (21 s.).
- VI. Andre biologiske faktorerers indflydelse på de vednedbrydende svampes virksomhed. (27 s.).
- VII. Ødelæggelsen af bark gennem de vednedbrydende svampe. (10 s.).

Litteraturen der henvises til er overvejende tysksproget, men en lang række, ellers svært tilgængelig nyere slavisk litteratur, er citeret. Det er dog ikke blot et kompilatorisk arbejde. En stor del er første publicering af egne undersøgelser, således i afsnittene V. og VI. om antagonisme mellem en lang række vednedbrydende svampe og organismer som bakterier, aktinomyceer og laver. Iøvrigt er stoffet udmærket ajourført, f.eks. er RISHBETH's (1952) og MEREDITH's (1960) undersøgelser over konkurrenceforholdet mellem *Fomes annosus* og *Peniophora gigantea* ved kolonisering af fyrrestød kommet med. I sagregistret kunne man nok ønske en opslagsmulighed for de forskellige svampe.

Bogen, der er skrevet på et letlæseligt tysk, henvender sig især til den meget interesserede amatørmykolog, til fagmykologer og plantepatologer og til træteknologer.

J. Koch.

SIDEN 1896

HJORTSØS PLANTESKOLE

SVEBØLLE

Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ-, og hækplanter

Forlang prislister

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter.

Alle arter
skovplanter

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og planter.

Geisler-Nielsen PLANTESKOLE
LØSNING . TELF. 101

Vi er Købere til

Asketræ

i Kævler samt Snitgavn, ret og rundt,
frit for Knaster og Overgrøninger,
ikke under 16 cm. Top og i Læng-
der 800 - 900 - 1200 og 1400 m/m
Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhustrup«
HVALSØ — Telf. Hvalsø 33

E. Graven's Planteskole

Hansted pr. Horsens
Tlf. Hansted 46

Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med Skovfrø- og planter

Skov-, hæk- og læplanter

Nærmere tilbud om pris og proveniens
på forlangende

J. BONDEs PLANTESKOLE

Telefon 107 Jelling

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO

TELEFON 62933*

DANMARK

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Telf. 150652
H. C. Andersens Boulevard 18
1553 København V

Nielsen & Lydiches Bogtrykkeri

Kævler *i alle træsorter købes*

Thorvald Pedersen, Odense A/s TELEFON 123288

Vi har
de helt rigtige leverandører
i ind- og udland
og kan derfor skaffe Dem
det bedste værktøj
og
de rigtige redskaber

*Specialværktøj og redskaber
efter opgave*

Indhent tilbud ved større leverancer

Skovværktøj i over 25 år
og stadigvæk:

- først med det sidste!

BROGADE 5-7 . KØGE
Telefon (03) 65 25 00